

Liikunta-alan ja valmennuksen työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2020–2021

Liikunta-alan ja valmennuksen työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta. Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017). Tätä tehtävää varten työelämätoimikunnilla on ollut käytössään seuranta-, arviointi- ja palautetietoa muun muassa Opetushallinnon tilasto-, ohjaus- ja säätelypalvelusta ja kansallisesta KOSKI-tietovarannosta.

Vuoden 2020 suoritustiedot on annettu toimikuntien käyttöön vuoden 2021 keväällä. Tämän ajankohdan jälkeen KOSKI-dataan tehdyt oppilaitosten tekemät mahdolliset korjaukset eivät näy tässä tilannekuvassa. Sama koskee vuoden 2021 suoritustietojen tilastotietoja, jotka on poimittu KOSKI-tietokannasta 2022 alkuvuodesta. Tarkistetut suoritustiedot julkaistaan myöhemmin Opetushallinnon tilastopalvelussa Vipunen.fi -sivustolla.

Tilannekuvassa käytetyt tiedot on poimittu KOSKI-tietokannasta suoraan siinä muodossa kuin oppilaitokset ovat ne ilmoittaneet. Tilastot voivat sisältää puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Esimerkiksi teknisistä syistä johtuen, kaikki oppilaitosten omiin opintohallintojärjestelmiin kirjatut tiedot eivät ole siirtyneet KOSKI-tietokantaan oikein, jolloin tieto tilastoituu ”ei tietoa”/”ei ilmoitettu” -kohtien alle.

Lähdemateriaalina on ollut esimerkiksi toimikuntien vierailukäyntiraportit, oikaisupyynnöt ja lausunnot.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritustiedot

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset

Tutkinto ja osaamisala	suoritettu koko tutkinto 2020	suoritettu tutkinnon osat 2020	suoritettu koko tutkinto 2021	suoritettu tutkinnon osat 2021
Liikunnanohjauksen perustutkinto	312	3516	393	5962
Valmennuksen ja seuratoiminnan osaamisala	63		147	
Terveystä edistävän liikuntaneuvonnan osaamisala	96		186	
Liikunnan palvelutoiminnan osaamisala	14		43	
Tyhjä (ei tietoa)	139		17	
Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto	315	1275	528	1858
Liikunnan osaamisala	132		331	
Valmennuksen osaamisala	167		164	
Tyhjä (ei tietoa)	16		33	
Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto	52	271	59	317
Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto	10	50	24	117
Valmennuksen erikoisammattitutkinto	44	126	31	101
Yhteensä	733	5238	1035	8355

* Tiedot poimittu alkuvuodesta 2021 (vuoden 2020 osalta) ja alkuvuodesta 2022 (vuoden 2021 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen. Tutkinnon osien suoritukset eivät sisällä paikallisina ilmoitettuja tutkinnon osia. Siirtymäajalla olevat tutkinnot eivät näy ko. taulukossa eivätkä sisälly taulukossa oleviin määriin.

Tavoitteena tutkinnon osia /tavoitteena koko tutkinto

Valtaosin opiskelun tavoitteena on koko tutkinto.

Pohdintoja

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrien kehitys

Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkintoon hakijamäärät ovat pienempiä kuin liikuntapaikka-alan ammattitutkintoon. Yleisesti tutkinnon osia suoritetaan enemmän kuin koko tutkintoja. Liikunta-ala nähdään edelleen vetovoimaisena.

Liikuntapaikka-alan ammattitutkinnon tutkintojen vähäisyys nähdään huolestuttavana. Vetovoimaisuuden kasvattaminen koulutustarjontaa lisäämällä tai oppisopimuskoulutuksella.

Koronavaikutukset ovat olleet vähäiset tutkintojen suoritukseen. Suoritusmäärissä ei ole nähtävissä isoja vaihteluja. Tutkintoja ja tutkinnon osia suoritettu 2020–2021 enemmän kuin aiempina vuosina.

Erikoisammattitutkintoja suoritetaan vähemmän kuin perustutkintoja. Valmennuksen erikoisammattitutkinnossa on havaittavissa laskua. Tämä voisi selittyä sillä, että kyseistä koulutusta ei ehkä aloiteta joka vuosi. Lajiliitot kehittävät myös yhteistyössä omia ryhmiään erikoisammattitutkintoon. Vetovoimaisuutta haetaan räätälöidyllä koulutuksella ja tehdään yhteistyötä muiden alan koulutuksen järjestäjien kanssa.

Ammatilliset tutkinnon osat, pakolliset ja valinnaiset tutkinnon osat, yhteiset tutkinnon osat

Ammatilliset tutkinnon osat palvelevat enemmän työelämää. Mahdollistaa dynaamisen tutkinnon suorittamisen.

Marginaalisesti suoritettut tutkinnot tai osaamisalat

Erikoisammattitutkintoja on suoritettu vähän, koska ne ovat vaativia tutkintoja suorittaa ja työllistyminen on haasteellinen. Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinnon tutkinnon perusteiden uudistuksen myötä myös vaatimus saada tutkinto suoritettua on kasvanut.

Tutkintojen järjestäminen

Aktiiviset koulutuksen järjestäjät / järjestämisluvat

Tutkinto	Järjestämisluvat	Aktiiviset järjestäjät
Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto	14	14
Liikunnanohjauksen perustutkinto	9	9
Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto	5	4
Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto	3	3
Valmennuksen erikoisammattitutkinto	10	7

* *aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä/oppilaitokselta kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia joko 2020 tai 2021 vuonna toimikunnalle toimitetun KOSKI-datan perusteella.*

Tiedot poimittu alkuvuodesta 2021 (vuoden 2020 osalta) ja alkuvuodesta 2022 (vuoden 2021 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen.

Pohdintoja

Muutokset tutkintojen järjestämislupien määrässä

Ei merkittävää muutosta järjestämismäärissä.

Tutkintojen / tutkinnon osien suoritusten jakautuminen koulutuksen järjestäjien välillä

Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinnossa vain kolme aktiivista järjestäjää, jotka ovat Kuortaneen Urheiluopisto, Itä-Suomen liikuntaopisto ja Suomen Urheiluopisto, Vierumäki.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

Näyttöjen suorituspaikan jakautuminen

Liikunnanohjauksen perustutkinto

Näytön suorituspaikat 2020: Työpaikka ja oppilaitos 10,2 %, oppilaitos 17,6 %, työpaikka 41,1 %. Ei tietoa 31,2 %.

Näytön suorituspaikat 2021: Työpaikka ja oppilaitos 9,3 %, oppilaitos 13,9 %, työpaikka 57,4 %. Ei tietoa 19,4 %.

Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto

Näytön suorituspaikat 2020: Työpaikka ja oppilaitos 6,8 %, oppilaitos 32,2 %, työpaikka 34,3 %. Ei tietoa 26,8 %.

Näytön suorituspaikat 2021: Työpaikka ja oppilaitos 5 %, oppilaitos 35,2 %, työpaikka 38,7 %. Ei tietoa 21,2 %.

Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto

Näytön suorituspaikat 2020: Työpaikka ja oppilaitos 1,5 %, oppilaitos 64,6 %, työpaikka 32,8 %. Ei tietoa 1,1 %.

Näytön suorituspaikat 2021: Oppilaitos 67,8 %, työpaikka 11,7 %. Ei tietoa 20,5 %.

Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto

Näytön suorituspaikat 2020: Oppilaitos 100 %.

Näytön suorituspaikat 2021: Työpaikka ja oppilaitos 33,3 %, oppilaitos 19,7 %, työpaikka 47 %.

Valmennuksen erikoisammattitutkinto

Näytön suorituspaikat 2020: Työpaikka ja oppilaitos 14,3 %, oppilaitos 2,4 %, työpaikka 75,4 %. Ei tietoa 7,9 %.

Näytön suorituspaikat 2021: Työpaikka ja oppilaitos 1,8 %, oppilaitos 1,8 %, työpaikka 91,2 %. Ei tietoa 5 %.

Amis-palautteen keskiarvo näytöstä (päättökysely)

Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto	4,6
Liikunnanohjauksen perustutkinto	4,6
Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto	3,8
Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto	3,9

** opiskelijapalautteen tarkastelujakso on 1.7.2019–31.12.2021. Arviointiasteikko 1–5, jossa (5) täysin samaa mieltä, (4) jokseenkin samaa mieltä, (3) osin samaa osin eri mieltä, (2) jokseenkin eri mieltä, (1) täysin eri mieltä*

Tietojen perusteella palaute on yleisesti ollut hyvä. Amis-palautteessa keskiarvoa laskevat arvosanat väittämälle ”Osallistuin näytön/näyttöjen suunnitteluun.” Palautteisiin on vastattu vaihtelevasti (päättökyselyt). Koulutuksen järjestäjillä on iso haaste saada opiskelijoita täyttämään päättökyselyjä eli vastaamaan opiskelijapalautteisiin.

Pohdintoja

Kaksikantaisuuden toteutuminen osaamisen arvioinnissa

Kaksikantaisuus on toteutunut hyvin. Digitaalisia yhteyksiä hyödynnetty esim. pitkien etäisyyksien vuoksi ja näyttöjen koulutuksessa. On haluttu panostaa osaamiseen.

Näyttöympäristöt ja niiden soveltuvuus osaamisen osoittamiseen

Näyttöympäristöt vastaavat tutkintojen perusteita.

Perustelut oppilaitoksissa järjestettäville näytöille

Organisointi oppilaitoksessa on helpompaa.

Näyttöjen suorittaminen on nopeampaa järjestää oppilaitoksessa.

Näyttöympäristöt ovat stabiilit oppilaitoksessa.

Pitkät matkat, näyttötilat ja kohteet voivat olla haasteena näyttöpaikalle.

Yleistykset oikaisupyynnöistä

Työelämätoimikunnalle ei ole tullut oikaisupyynnöitä käsittelyyn.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanne

Työelämätoimikunnalla ei ole ollut osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmia käsittelyssä.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

Hyvät käytännöt

Opiskelijoita ohjeistettu noudattamaan tutkintojen perusteita. Esimeriksi liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkintoa opiskelevat ovat kokeneet merkitykselliseksi, kun ovat päässeet osallistumaan näyttöjen suunnitteluun. Tiedonjako ja yhteistyö toimivaa oppilaitoksen, työelämän ja opiskelijan välillä. Paljon yhteistyökumppaneita.

Tutkintojen perusteiden toimivuus

Pohdintoja

Tutkinnon perusteiden työelämävastaavuus

Uudet tutkintojen perusteet vastaavat hyvin työelämän tarpeita.

Valinnaisuuden toteutuminen tutkintojen suorittamisessa

Vaihtoehtoja on hyvin, mutta valinnaisuuksia voisi kehittää jatkossa niin, että niillä voidaan entistä paremmin syventää osaamista haluttuun suuntaan. On hyvä, että tutkinnon osia voi suorittaa myös muilta aloilta.

Lisäohjeistuksen tarpeet tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksista tai ammattitaidon osoittamistavoista

Lisäohjeistuksen tarpeita ei ole tullut esille tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksissa tai ammattitaidon osoittamistavoissa.

Kokemukset tutkinnon perusteiden toimivuudesta

Työelämätoimikunnan tietoon ei ole tullut kokemuksia, etteivätkö tutkinnon perusteet olisi toimivia.

Yleisiä havaintoja työelämäpalautteesta (työpaikkaohjaajakysely)

Pääsääntöisesti tulokset ovat hyviä, mutta jonkin verran on vaihtelua koulutuksen järjestäjittäin.